

LÆRINGSFORLØB FOR GYMNASIELÆRERE, DER UNDERVISER I AT

FORSLAG TIL WORKSHOPS OG ET AKTIONSLÆRINGSFORLØB OM ENTREPRENØRSKAB I AT-UNDERVISNINGEN

Entrepreneurskab og innovation vinder mere og mere indpas i undervisningen, og senest har der været forslag om, at gøre det obligatorisk at tilbyde eleverne et forløb i AT, som har fokus på innovation. Samtidig er der et ønske om give eleverne entreprenørielle kompetencer på lige fod med andre generelle kompetencer – at give eleverne en ny form for dannelse. Spørgsmålet er så, hvordan gør man det indenfor de etablerede undervisningsrammer? Nedenstående kompetenceudviklingsforløb er et bud på, hvordan lærerne helt praktisk kan gribe opgaven an, samtidig med, det giver indsigt i, hvordan egen faglighed og undervisning kan beriges ved at inddrage entrepreneurskab i den daglige praksis.

Vi tilbyder 2 aktiviteter:

Aktiviteterne er baseret på den nyeste forskning og praktiske erfaringer fra skoler, der har gennemført aktiviteterne.

1. Workshop, der introducerer til entrepreneurskab og afprøvning af metoder og processer på egen problemstilling
2. Aktionslæringsforløb med 3 workshops á 1 dag, med mellemliggende gennemførelse og – læringsperiode. Forløbet er således et aktionslæringsforløb

1. workshop:

Den første workshop introducerer til entrepreneurskab, og lærerne får mulighed for at arbejde med, hvordan entrepreneurskab kan blive en del af det fag, de underviser i, og hvordan man kan understøtte læring og videnskabelse i praksisfællesskaber gennem divergent tænkning og overførsel af viden mellem vidensfelter. Endvidere hvilke læringsmål, der er aktuelle for undervisningen og evalueringsmetoder. Vi introducerer desuden til undervisningsmetoder og processer, og gennemfører en proces med lærerne, så de afprøver værktøjerne på "egen krop"

2. aktionslæringsforløb:

Den anden workshoppen foregår som et "train the trainer" forløb med tre workshops eller trin, hvor lærerne i den mellemliggende periode afprøver værktøjerne i en fortløbende proces med eleverne. Lærerne får mulighed for at reflektere over egen læring på den næste workshop – både sammen med de øvrige deltagere og konsulenten.

Det første trin introducerer og inspirerer lærerne til et forløb, der kan gennemføres i praksis sammen med egne elever. Lærerne får lejlighed til at planlægge eget forløb under supervision af konsulenten. Det andet trin introducerer metoder til, hvordan man kan arbejde med elevernes styrker, kompetencer og passioner samt hvordan eleverne kan skabe nye muligheder i samarbejde med relevante samarbejdspartnere – formulering af egen opgaven. Det tredje trin introducerer kreative idéskabelsesmetoder, som eleverne skal bruge til at skabe nye løsninger på opgaven. Endvidere arbejder lærerne med forskellige måder at udvikle og afprøve en en proto – eller proto-type, som fremstiller/visualiserer elevernes løsninger.

ENTREPRENØRSKAB OG INNOVATION I UNDERVISNING

Ofte, når man taler om innovation, er det med udgangspunkt i virksomhederne og deres behov. Det er vigtigt at eleverne lærer at arbejde i en meningsfuld kontekst – i samarbejde med virksomhederne – men det er måske mere vigtigt, at et uddannelsessystem understøtter udviklingen af den enkelte elevs entreprenørielle beredskab for hele livet. Ideen med nedenstående aktiviteter er at afprøve, træne og implementere metoder, processer og en værktøjskasse til at arbejde med elevernes entreprenørielle kompetencer i den daglige undervisning. Det vil sige at have en reflekteret, strategisk pædagogisk og didaktisk tilgang til at arbejde med udvikling af eleverne, deres empowerment og evne til at se og forfølge muligheder til værdiskabende praksis. Denne tilgang efterspørger radikal anderledes pædagogisk praksis, læringsmål og evaluering af elevernes kompetencer.

BAGGRUND

Kendetegnende for samfundet nu og fremtiden er fremkomsten af wicked problems (onde problemer), hvor der ikke findes enkle løsninger, og hvor private, offentlige og frivillige organisationer må forene kræfterne i at udvikle nytænkte svar på komplekse udfordringer. Eksempelvis jobskabelse, klimaforandringer, velfærdsproblemer og demografisk udvikling. Der bliver god brug for unge menneskers handlekraft og evne til at se muligheder og forfølge dem. Uddannelsessystemet – herunder gymnasierne - har en central rolle i at uddanne og udvikle eleverne til at være foretagsomme og handlekraftige, så de bliver i stand til at agere i uforudsigelighed, være nytænkende og stole på egen dømmekraft. Foretagsomhed er blandt andet evnen til at iværksætte forandrende handlinger, der har værdi for andre, og denne evne kan læres og udvikles gennem træning. Så spørgsmålet for nedenstående aktiviteter er: hvordan kan gymnasiet etablere en træningsbane for eleverne, hvor de mærker på egen krop, hvad foretagsomhed kan bibringe – for eleven selv og for andre? Udgangspunktet for denne læreproces er at eleven opdager, hvad man er god til – ens egne kompetencer og passion og opnår erfaring med at anvende "sig selv" til at skabe forandring i tæt samspil med andre – nære og fjerne netværk.

MÅL MED AKTIVITETERNE

Målet med aktiviteterne er således at understøtte den enkelte elev i at udfolde sit unikke potentiale i et praksisfællesskab med andre elevers talenter og virksomheders kernekompetencer. Eleverne uddannes hermed til foretagsomhed ved selv at skabe sociale og kommercielle succeser i lokale virksomheder – i et forpligtende fællesskab med andre elever og medarbejdere fra virksomheder.

Læringsmålene for elevernes forløb er:

Eleverne skal:

- tilegne sig viden om entreprenørskabsbegreber og - tilgange
- vurdere de forskellige fags og faglige metoders muligheder og begrænsninger i forhold til et innovationsprojekt
- Mestre foretagsomhed
- Mestre innovative tilgange og processer
- Mestre perspektivskifte og perspektivering
- Vurdere og udfordre egen risikovillighed
- Demonstrere evnen til at skabe muligheder og forfølge dem

Lisbeth C – Innovation og Læring

- Opnå erfaringer med at arbejde med virksomheds- og samarbejdsprojekter, hvor de bidrager konstruktivt til udvikling og værdiskabelse.

TILGANG

At være entreprenøriel betyder at man er foretagsom – ønsker at sætte (nye) ting i værk. Foretagsom defineres som en metakompetence, alle besidder og som kan understøttes. Metakompetencen består af forskellige delkompetencer, som kan omfatte følgende 5: kreativitet tværfagligt samarbejde, handlekraft, navigation og formidling. At udvikle disse kompetencer efterspørger en ny måde at vejlede eleverne på, der med Anne Kirketerps ord, adskille sig fra den traditionelle vejledning ved: "...at træne evnen til at se muligheder, ved at handle på dem samt ved at øge de studerendes evne til at arbejde verdensrettet".

(Entrepenørskabsundervisning, 2011) Projektets fokus er således at arbejde med lærerens pædagogiske og didaktiske praksis, så både elevernes tænkning og handling er i fokus. Der skal handling bag ordene, for kun gennem handling og refleksion over handling, sættes elevernes entreprenørielle kompetencer i spil. Projektet inddrager derfor også lokale private og offentlige virksomheder, der i praksisfællesskaber med eleverne søger nye løsninger på aktuelle udfordringer.

En anden tilgang er, at det, der skal arbejdes med, er defineret af eleverne selv, fordi entrepenørskab ses som individets mulighedsforfølgelse – at muligheder er noget den enkelte skaber ud fra egen passion, kompetencer, ressourcer og netværk – men stadig verdensvendt, som der står ovenover. Det vil sige, at der ikke på forhånd kan defineres ydre mål eller i hvilken retning den entreprenørielle proces skal bringe den enkelte elev. Det er eleverne der skal lære at skabe egne unikke muligheder – også til senere brug i livet.

Hvis dette lyder interessant, kontakt mig venligst for en yderligere drøftelse

Venlig hilsen

Lisbeth Christensen

